

AP 3 VOLD SOM UDVIKLING I NYE TYPER MÆLK OG PLANTEBASEREDE DRIKKE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

En undersøgelse i 50 lande viser, at traditionel mælk fortsat vil være den mest populære type mælk. Men nye typer og plantebaserede alternativer vælter frem. Derfor bør danske mælkeproducenter have fokus på de nye trends og udvikle sig med dem.

Specielle typer af mælk og plantebaserede drikkeprodukter vinder popularitet, især i den vestlige verden. Forbrugerne kræver nye typer af "mælk", mens de velprøvede ernæringsmæssige fordele ved mælk fra køer får mindre fokus. Derfor har det internationale forskningsnetværk indenfor mælkeproduktion, IFCN, sat fokus på området, og på hvilken betydning udviklingen vil have for mælkeproducenter fremadrettet.

Alternative former for mælk

IFCN definerer alternativ mælk som komælk med en værditilvækst i forhold til traditionelle mejeriprodukter –eller produkter, der ikke indeholder komælk, men som er et alternativ til mejeriprodukter. IFCN arbejder med følgende tre hovedtyper:

- Drikkeprodukter fra andre kilder: Plantebaserede drikkeprodukter, syntetisk mælk og mælk fra andre dyr end køer.
- Mælkeprodukter med speciel landbrugspraksis eller tilgang til markedet: Økologiske produkter, GMO-fri, biodynamiske, lokalt producerede osv.
- Mælkeprodukter med ændret sammensætning via tiltag i produktionen eller forarbejdning: Ændringer i den rå mælk via fodring, avl mm., urmælk, laktosefri mælk osv.

Der er stor forskel mellem IFCNs medlemslande, hvilket er grunden til, at IFCN definerer økologisk mælk som en alternativ form for mælk. Den vil de fleste danskere – i hvert fald de yngre generationer – formentlig se som en traditionel form.

Traditionel mælk vil fortsat være mest populær

Selvom udviklingen bevæger sig mod flere plantebaserede drikkevarer, og at salget af dem vokser hurtigt, så udgør de indtil videre en relativt lille andel af det totale mælkemarked. I 2018 udgjorde plantebaserede drikkeprodukter 4 pct. af salget af komælk. Men er det så bare et spørgsmål om tid, inden den traditionelle mælk er udfaset? IFCN har foretaget en meningsmåling i 50 lande, der indikerer, at animalsk baseret mælk vil fortsætte som den mest populære type mælk fremadrettet. Denne måling er lavet på verdensplan, og der er naturligvis store nationale forskelle, hvor vi i de vestlige udviklingslande i højere grad oplever trækket mod nye former for mælk. Samlet set er der dog stadig – og vil stadig være – en høj efterspørgsel efter traditionel mælk på verdensmarkedet.

Følg udviklingen – hav fokus på mulighederne

Ikke desto mindre er mælkesektoren nødt til at udvikle sig og yde en seriøs indsats for at imødekomme fremtidens forbrugerbehov, hvis sektorens eksistensgrundlag skal bevares. Derfor bør de danske mælkeproducenter have fokus på de nye trends og udvikle sig med dem. Det sker i dag i høj grad gennem mejerierne, der fortsat stiller nye produkter til rådighed for forbrugerne og dermed driver udviklingen på vegne af landmændene. Der er bl.a. et udbud af forskellige typer gårdmælk fra specifikke gårde, der er urmælk med specielle egenskaber, biodynamisk mælk og græsmælk. Denne differentiering vil fortsætte for at imødekomme forbrugernes ønsker og for at kunne sikre en merværdi på de solgte varer, der i sidste ende er med til at give en ordentlig afregningspris for deres ejere/leverandører.

Et alternativ til differentieret mælk er at levere direkte fra bedriften til forbrugerne. Det opfylder et forbrugerønske om at komme tættere på produktionen og kende kilden til produkterne. På den måde støtter forbrugeren sit lokalområde og bidrager samtidig til større bæredygtighed, da transporten og ressourcer til emballage begrænses.

Fortæl de gode historier

I sin undersøgelse fandt IFCN, at forbrugernes efterspørgsel er drevet af ønsket om at beskytte dyr og miljø. Men også at de i højere grad berøres af følelsesmæssige historier frem for fakta. Så de gode historier skal frem, og vi skal vise, at vi både holder af vores dyr og passer på miljøet.

Samtidig er tillid og gennemsigtighed meget vigtigt for forbrugerne. Begge dele styrkes, når vi åbner staldene for offentligheden til åbent landbrug, Økodag osv.

Hør mere på Kvæggkongressen

På Kvæggkongres 2020 kan du høre en repræsentant fra IFCN fortælle om forskelle i omkostninger til mælkeproduktion på tværs af landene og globale trends. Kongressen finder sted den 24. og 25. februar i MCH Herning Kongrescenter.

Hvad kan du gøre:

- Kan du sælge lokalt, og kan det give mening hos dig?
- Husk at komme ud med de gode fortællinger
- Overvej/undersøg, om du kan deltage i nye tiltag i samarbejde med dit mejeri

